

Ordføreren (Tauber): Naar det er bemærket af den høitærede Minister, at det ikke er opløst for Regjeringen, hvorvidt de 5,000 Kr. ville være tilstrækkelige, kan jeg sige, at der heller ikke har foreligget nogensomhelst Oplysning for Udvalget om, hvad der har ledet Forslagsstilleren til at vælge netop denne Sum, hvorfor det ikke er 2,000 eller 4,000 eller 20,000 Kr., derom foreligger der Intet som helst og har Intet foreligget, det synes at være taget paa Skjøn, for ikke at sige paa Slump. Jeg skal ikke ligeoverfor den ærede Forslagsstiller fordybe mig videre i det Spil med Ord, han drev med den paagjældende Mandes Soliditet, Enhver vil indse, at jeg talte om hans Soliditet i Pengejager, og hvor stor den var, har været tilstrækkelig bekendt for Udvalget igennem adskillige Aar, saaledes at man har vidst, at han for Katastrofen stod meget nær ved den Grændse af Soliditet, at man maatte være betænkelig ved at inlade sig saa dybt med ham, men han var da ikke kommen over den paagjældende Grændse, hvorimod nu det Omvendte er blevet Tilfældet. Jeg skal heller ikke inlade mig videre med den ærede Forslagsstiller om Mandens Alder; vi hørte nu, at han ikke blot var meget solid, men ogsaa meget gammel, idet han i over 150 Aar havde vist sig som en solid Mand. Jeg kender slet ikke Manden, den ærede Forslagsstiller kender ham jo bedre, og jeg maa stole paa ham i saa Henseende. Jeg maa imidlertid fremhæve, at ærede Medlemmer, som lægge Vægt paa, at vi have to Krudtværker, burde vel betænke, om de gjøre klogeft i at opretholde Donse Krudtværk i Hr. Drøhjes Hænder, eller om de ikke bør lade Hr. Drøhje gaa sin Sjæbne imøde, saaledes som den nu maatte blive, thi deraf følger jo ingenlunde, at Donse Krudtværk ophører, det maa tværtimod antages, at det isaafald bliver realiseret og kommer paa solidere Hænder, end det er i Diebliffet, og saa ville De i Virkeligheden opnaa en Konkurrence, som de nu ikke have. (Mødfigelse.) Jeg kan høre paa det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), at det støder hans og maatte flere Medlemmers Følelse, men det er, fordi Spørgsmaalet skal afgjøres af Hensyn til Hr. Drøhje, og det finder jeg særlig bekræftet ved den store Tale, det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) holdt anden Gang, i hvilken han fremhævede, hvilken Uret der stete Hr. Drøhje personlig, ogsaa ved den Maade, paa hvilken man havde behandlet ham fra det Diebliff, Ministeren anjaa Manden for ikke at være solid nok og unddrog ham Leverancen, idet man vilde benytte denne Anledning til at bringe

Sagen ind i en anden Gænge osv. — det er jo Alt sammen Hensynet til Hr. Drøhje, der gjøres gjældende. — Jeg vil fremdeles forraade det paagjældende Forslag, og jeg tror, at vi i Virkeligheden komme ind paa den Vej, som ogsaa er bleven antydet baade af det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Clausen) og den ærede sidste Taler, at vi ikke kunne blive staaende ved 5,000 Kr., men maatte strax burde have bevilget meget Mere, og ganske sikkert ville vi komme til at bevilge mange Gange Mere uden virkelig Udsigt til at opretholde Donse Krudtværk paa en saadan Maade, at det kan have Udsigt til at være af varig Nytte.

Berg: Den høitærede Marineminister yttrede, at det var en Fantasi af mig, naar jeg kunde mene, at Ministeriet forholdt sig anderledes til Krudtleveringen før end efter Explosionen. I den Henseende skal jeg henvise til Tillæg A. for 1880—81 Sp. 1198 og til Tillæg B. for indeværende Samling Sp. 1537—38, og hvis det herefter skal gjælde for Fantasi, at to og to er fire, ere mine Udtalelser ogsaa Fantasi. Med Hensyn til den ærede Ordførers Forudsætning om, hvad der skulde følge af dette store Forslag om 5,000 Kr., vil jeg sige, at saavidt jeg har forstaaet den ærede Ordførers Krudtstilling, vil den foranledige ganske andre Udgifter for Statskassen, end det vil koste at holde Donse Krudtværk i dets tidligere Tilstand, ogsaa med saadanne Forbedringer, som den fremstribende Krudtfabrikation kræver. Derom foreligger der imidlertid Intet; Diemedet med Forslaget er først, at man ikke negter Donse enhver Bestilling fra Marinen og for det Andet ved at negte det enhver Bistand til at kunne drive sit Værk midlertidigt, ialtfald med Hensyn til den private Krudtleverance, skal fremfalde det, at Værket maa standse, inden vi komme til Behandling af denne Sag igen. Det er det egentlige Diemed med Forslaget, samtidig med naturligtvis, at der derved gives en virkelig Hjælp til vedkommende Fabrikant. Enten nu den høitærede Marineminister vil betragte denne Understøttelse, som kun er givet paa bestemte Betingelser, i et bestemt Diemed til Fortsættelsen af Krudtværkets Virksomhed, som et Laan paa Betingelser, som en Gave eller som et Forskud paa en paatænt Levering, er i og for sig ifølge min Opgave ligegyldigt i dette Diebliff. Vi have i dette Diebliff kun den Opgave at virke til, at vi til Efteraaret kan staa frit overfor denne Sag, og at man ikke paa Grund af Omstændighederne skal tvinges til at indtage en anden